

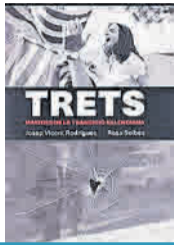
comentaris literaris per Josep Palomero i José Miguel Segura

J. V. RODRÍGUEZ I ROSA SOLBES

Trets. Imatges de la Transició valenciana

Editorial:
Institució Alfons el Magnànim - CVEI
València, 2022
Pàgines 312
Fotoperiodisme

Començaré enaltint la qualitat del llibre: bon disseny, bona maquetació, bon paper, bona impressió, un tamany adequat per al contingut, que consta d'una selecció de 500 fotografies (*trets*: tirs) del període de la Transició al País Valencià que, com totes les transicions, la nostra va ser prou convulsa, distribuïdes en cinc seccions temàtiques: Política, Economia, Societat, Cultura, Esports, més una breu introducció i l'índex onomàstic corresponent.

La realització deu haver anat així: durant un parell de dècades, Josep Vicent Rodríguez, fotògraf de la realitat que hui és memòria en el millor dels casos, va tindre el do de la ubiqüitat perquè no se'n va perdre una, fotografiava qualsevol acció pública en una època en què la vida quotidiana era molt dinàmica. De no haver sigut per ell, que va immortalitzar tants instants efímers, hui no podríem recordar aquells episodis que han reviscut en el llibre. Però com ja fa més o menys 50 anys de tot allò, era convenient identificar personatges, descriure situacions, anotar episodis; en definitiva: fer una fitxa de cada document gràfic, faena colossal que ha confeccionat la periodista Rosa Solbes que, com Rodríguez, en aquella època estava en la plenitud professional. Gràcies al seu treball, el lector pot situar les fotografies en el context de cada

circumstància.

La fotografia de Rodríguez és canònica, sempre ben resolta, com correspon al domini tècnic d'un gran professional: bon enfocament, bona il·luminació, originalitat en l'enquadrament, selecció personal del punt de vista, bona perspectiva de l'angle de visió. Destinades a la premsa, són en blanc i negre, com preferixen els fotògrafs més acreditats.

La major part són testimonials: actes, fets, successos i episodis d'aquells anys tan il·lusionants, confusos i també frustrants. N'hi ha de tot: reunions, manifestacions, atemptats, enterraments, accidents ferroviaris, mítings, reunions, la pantanà, el desmantellament d'Altos Hornos del Mediterráneo, el desmuntatge de l'estàtua cel Caudillo de la plaça de l'Ajuntament de València, els daltabaixos de la preautonomia, la confecció de l'Estatut de Benicàssim, més una àmplia galeria de personatges públics: periodistes, empresaris, polítics, sindicalistes, escriptors, músics, cantants, als quals veiem ara com quan tenien l'edat en què van ser protagonistes públics. Amb el pas dels anys, quasi tots han desaparegut del panorama públic, altres han sigut oblidats, tots han envellit, bastants d'ells han mort. Gràcies a les fotos de Rodríguez els recordem en la seua plenitud i podem reviure aquells episodis tan estimulants. El producte és com un àlbum de família, almenys en el meu cas.

Una vegada es va determinar el projecte editorial de seleccionar els documents gràfics, calia, com he dit, elaborar una fitxa per a cada fotografia per a explicar de què es tractava i identificar les persones que formen part d'un grup, treball que Solbes ha resolt admirablement.

Un llibre molt oportú com a document històric, molt ben resolt estèticament i molt necessari per a mantindre activa la memòria de l'últim mig segle de vida valenciana, en especial la d'aquelles dos dècades de la convulsa Transició que ens va tocar viure. **JP**

ALEJANDRO ZAERA-POLO

La universidad de la posverdad

Editorial:
Deusto
Barcelona, 2022
Pàgines 230
Assaig

Subtitulat *El mundo académico en la era de la cancelación, el pensamiento woke y las políticas identitarias*, en aquest llibre es diferencien dues parts diferents que es van entrelaçant. D'una banda l'autor, un arquitecte madrileny de reconegut prestigi, exposa la seua desafortunada experiència com a professor i degà a l'escola d'arquitectura de la universitat de Princeton entre 2014 i 2021. Per una altra, extrapola les seues conclusions personals extretes d'aquesta experiència a un nivell molt més genèric –i inquietant– perquè es pretenen vàlides per a la universitat en general en els nostres dies, el seu paper, els seus principis i els seus fins en les societats postcapitalistes, democràtiques i neoliberals instaurades a tot el món occidental.

La part personal és un relat autobiogràfic que, en últim terme pretén convertir-se en un al·legat en favor d'unes pràctiques docents oposades als qui regien –i regien encara hui– determinats àmbits acadèmics des d'uns pressupostos ideològics postmoderns –és a dir, postestructuralistes– amb la intenció d'instaurar en tots els nivells de la vida universitària valors com el relativisme epistemològic –la realitat és un concepte molt més que qüestionable, fins i tot digne de negoció; la veritat ja no és l'objectiu últim perseguit per professors i estudiants universitaris sinó un repulsiu constructe forjat i utilitzat per les instàncies del poder polític, social,

cultural, militar, econòmic..., que cal des-
construir–, instaurant una espècie de dictadura de nou encuny de les minories que històricament van ser víctimes d'aqueix mateix poder, amb noves marginacions com les que es critiquen –colonialisme, feminisme radicalitzat, racisme...– mitjançant models docents de tall «conversacional» en els quals el paper, autoritat i sabers del professorat són negats sistemàticament com a repulsives formes de violència i opressió de l'alumnat.

La lectura realment inquietant sorgeix d'aqueixa segona part de la qual parlàvem abans, ja que –en paraules del mateix autor–, «tot el que succeeix en l'acadèmia nord-americana té un enorme impacte global i, per tant, el que està succeint dins de les universitats és un assumpte d'interès públic global». Al llarg dels sis capítols de l'obra, el seu autor pretén elaborar «un informe des del front de guerra cultural d'un guerra perduda per endavant» malgrat incontestables fets que no admeten relativisme ni cap debat participatiu –pandèmia de covid-19, desastre mediambiental de conseqüències incalculables per al planeta, esgotament de les fonts fòssils d'energia que han vingut sustentant un sistema econòmic en crisi permanent, etc.–, fets obscens davant els quals –segons l'autor– de res val la correcció política, ni la seua «neollengua» –tecnicismes absurds i ridículs–, ni els *buenismos* ideats i avalats per les instàncies educatives universitàries i aplicats fins als nivells educatius inferiors. Més enllà del testimoni documentat de la seua pròpia cancel·lació i consegüent acomiadament d'una universitat lluent, l'autor adverteix de la perversió d'una pràctica docent que ha renunciat a la fi elemental del coneixement: entendre i dominar la realitat per a accedir a la veritat i, amb ella, al progrés –termes hui considerats disruptius– en temps de suplantació de la raó per xafardejos, postveritats, cancel·lacions, *fake news* i pensament *woke* (falsament progre): les mentides i manipulacions de tota la vida en forma de postmoderns llinxaments en xarxes socials. **JMSR**

la ciutat dels dies Lluís Meseguer

Unes multes per la vida

En els temps que correm cap al progrés o el precipici etc..., podem celebrar l'estiu compartint una injustícia: la de la llei quan s'imposa sense jugar-se amb la vida.

Personalment, com potser tu, en els mesos recents he pagat tres multes de trànsit. Pagades ja, et comento que revelen la dignitat dels escenaris on van ser patides: carrers de ciutats històriques del país i d'Europa. La primera, a Montblanc, vora la muralla, en un carrer on no hi havia ni sol haver-hi mai cap altre cotxe aparcats, davant del bar on la família, com moltes altres, ens aturem a esmorzar de pas cap a Andorra, o per l'estima a tan im-

portant ciutat, pròxima al monestir de Poblet. I la segona, a Oriola –Orihuela, en diuen ara tantíssima gent–, on arribarem com una consagració biogràfica de reconeixement de la més important ciutat del sud del país, per la casa de Miguel Hernández, aquell dia activa, i de la catedral –és dret i deure de ciutadania no morir-se sense haver-la visitada. Aquell dia, després de

mitja horeta de buscar-hi aparcament, el carrer trobat, en hora de dinar, estava amb molts llocs lliures, i vam disposar d'un parell d'horettes: les guies de casa Hernández i el de la Catedral, quanta amable saviesa!

Si eixes ciutats d'alts plaers morals justifiquen de pagar per l'estupidesa municipal de saludar els visitants amb multes, qualsevol ciutadà comprendria i pagaria el peatge burocràtic del motiu d'una multa de la seua pròpia ciutat, en el cas que vull compartir, Castelló de la Plana. L'he

pagada fa poc amb plaer i fervor. No serà debades que subratlle l'estultícia burocràtica habitual d'eixe tipus d'onerós càstig cívic: en el document patit, el concepte del *objeto tributario* era *multas*, en plural, sense indicar per què, ni l'hora, ni el lloc precís, perquè esmenta una impossible *calle Mayor 0*. Això sí, el revers del document inclou un kafkià *artículo* aplicable i tota la parafernàlia de *notificación providencia de apremio*, i després d'una selva verbal administrativa, assegura haver estat aprovat pel Ple municipal de la ciutat, en un dia precís. Sí, referint-se segurament a una vesprada inoblidable de la història del món en què, per l'única ruta possible de la ciutat, jo acudia urgentment a casa la mare per acompanyar-la; de fet, la darrera vegada, perquè, amb la pau d'haver sigut la millor ciutadana de Castelló de la Plana, va faltar en aquells dies de tardor. ≡

«Personalment, com potser tu, en els mesos recents he pagat tres multes de trànsit»